

Utflykt till Glupen

Den 9 sept 2006 hölls en utflykt till Glupen som arrangerats av Skogsstyrelsen och Ljustorps Hembygdsförening.

Totalt kom 50 personer, många med anknytning till de familjer som bott och verkat i den lilla skogsbyn. Glupen ligger mitt emellan Indal och Ljustorp och är normalt ganska svårt att nå bekvämt efter som det inte finns några öppna vägar fram.

Byns historia börjar med att drängen Olof Olsson Indal fick ett dagsverkstorp avstyckat. Efter det följde stora investeringar i en enbladig exportsåg och det måste ha gett arbete åt många att skapa den stora dammen, regleranordningar, stigar/vägar och själva sågen med sågarbostaden. Sedan avstyckades ytterligare ett dagsverkstorp och därmed var en liten skogsby skapad.

Öppom 5:5

Torpet drevs från 1848 i ca 100 år av olika ägare som ett framgångsrikt torp som födde fram fem familjer med sina resp barnkullar. 1945 brann bostadshuset och fler byggnader ned. Över bäcken hade en av ägarna byggt en loge för att tröska, mala och göra takspån.

Ulrika Stenbäck-Lundquist berättar om fornminnesskydd

Öppom 5:6

Berggren och Marias stuga. Torpet beboddes och drevs från 1871 i ca 85 år av 4 olika ägare. Även det här torpet födde under sin storhetstid minst en familj. Stugan har inte rivits utan bara fått sjunka ihop med åren.

Ulrika Stenbäck-Lundquist från Skogsstyrelsen berättade om vad man kan göra för att skydda lämningar mot förstörelse. Det handlar bl a om att träd inte bör få växa i lämningar eftersom vid en ev storm kan träden blåsa omkull och rotsystemet riva sönder hela lämningen.

Olof Ulander berättade om torpens historia som omfattar bl a dråp och tjuvjakter förutom generationer av

slitsamma torparinsatser. För den som vill läsa mer om historien kan Ljustorps Hembygdsförening tillhandahålla följande: "Glupen skogsbyn som dog" Studiecirkel Indal, med bl a Kondor Hallin. Skriven berättelse av Lars Vesterlund. "Berggren o Maria -ett sällsamt par" Karl Anton Öberg. "De vattendrivna ramsågarna" Studiecirkel Ljustorp, Arnold Thunström

Hembygdsföreningens medlemmar gjorde en fin insats och bjöd på förfriskningar i skogen. Man serverade kaffe och smörgåsar, och gräddade kolbullar.

Arnold Thunström var med och pekade ut platsen där sågen en gång stått och förklarar varför man kan vara säker på det. Ett viktigt tecken är att man delat på vattnet i olika fåror så att man kunde styra mängden vatten in till sågen. Sågen låg aldrig i huvudrännan.

1850 uppfördes sågen av handlanden PO Wiström Sundsvall. Det var en exportsåg med en ram och ett blad. Virke fraktades via "Plankvägen" till Indal.

1886 köptes sågen av 5 bönder Öppom, Hamre och Förtuna och flyttas till Skäljomsbäcken.

Text och foto: Olof Ulander